

Nummer: 2732
Titel: Mobile kraner
Kort titel: Mobile kraner
Status: GOD
Godkendelsesperiode: 01-01-2004 og fremefter

Beskrivelse af jobområdet

Definition af jobområdet

Opgaver med mobile kraner meget forskellige. De spænder fra montage- og transportopgaver for byggeriet, transport og håndtering af materialer til anlæg, af- og pålæsning samt transport af stykgods, mv.

Mobile kraner defineres efter Arbejdstilsynets vejledninger på området.

Kranarbejde udføres af en operatør af mobile kraner, hvortil der kræves krancertifikat. Kranføreren kan anvende sit køretøj i en anhuignings- og transportproces foretaget med kraner og andet løfteudstyr inden for ekstern transport.

En kranfører udfører tillige transport af gods i et dertil indrettet køretøj. Det drejer sig om køretøjer over 3,5 tons tilladt totalvægt, med påmonteret kran – med og uden påhængskøretøj.

Kranarbejde udføres både nationalt og internationalt.

Opgaverne i forbindelse med kranarbejde udføres af medarbejdere, der har opnået kompetencen gennem en kombination af virksomhedsopklæring og deltagelse på kurser, af faglærte chauffører samt af mellemledere og selvstændige.

Der skønnes at være beskæftiget ca. 8.000 inden for jobområdet.

Der findes myndighedskrav for at føre lastbil, lastbil med påhængskøretøj og for unge førere under 21 år af lastbil, fastsat af Færdselsstyrelsen.

Der er fastsat myndighedskrav af Arbejdstilsynet for anvendelse af mobile kraner og for førere af gaffeltrucks.

Typiske arbejdspladser inden for jobområdet

De mindre kraner anvendes bredt af transportvirksomheder, der håndterer gods. Kranføreren udfører mange typer godstransport med sin lastbil, og anvender typisk kranen til af- og pålæsning.

Mange kranvirksomheder råder ofte over såvel store som små kraner

Opgaverne drejer sig typisk om kranløft i forbindelse med anlæg, byggeri og montering, hvor den mobile kran anvendes til de tunge løft.

Der findes typisk disse jobfunktioner inden for området:

- Kranførere med primært operative opgaver.
- Administrative medarbejdere med primært opgaver inden for ordremodtagelse og planlægning.
- Mellemledere som f.eks. kørselsforvaltere og disponenter.
- Selvstændige vognmænd og ejere af kranvirksomheder.

Medarbejderne på arbejdspladserne inden for jobområdet

En kranfører er i besiddelse af certifikat til Kranbasis og certifikat til Mobile kraner over 8 til 30 tonsmeter og i tilfælde, hvor kranen har en løfteevne på mere end 30 tonsmeter, også et krancertifikat til Mobile kraner over 30 tonsmeter, samt kørekort, kategori C og ofte også E. Certifikatet er erhvervet på en kompetencegivende uddannelse, enten i AMU eller i erhvervsuddannelsen for transporterhvervet.

Mellemledere – f.eks. kørselsforvaltere - bliver ofte rekrutteret blandt de kranførere, som har erhvervet sig teoretiske kvalifikationer eller blandt de administrative medarbejdere.

De medarbejdere, der søger eller har beskæftigelse inden for jobområdet, har generelle og personlige kompetencer, specifikt læse-, skrive-, regne- og IT-kompetencer, således de kan anvende og varetage kontrol- og planlægnings- og beregningsopgaver.

De typiske operative medarbejdere inden for kranområdet er mænd. Kun ganske få af medarbejderne er flygtninge og indvandrere.

Mange af de operative medarbejdere inden for jobområdet har problemer med de grundlæggende almene færdigheder, såsom at læse, skrive og regne.

Arbejdsorganisering på arbejdspladserne inden for jobområdet

Kranføreren optager typisk gods på lastbilen, foretager surring og sikring af godset, og transporterer det til modtageren, hvor det aflæsses. Kranføreren har typisk flere forskellige transport- og kranopgaver på en arbejdsdag.

Kranføreren arbejder på skiftende arbejdspladser, alt efter hvor kranen og kranføreren er bestilt til at udføre kranopgaver. Kranføreren arbejder derfor meget ofte sammen med medarbejdere fra andre virksomheder, men sjældent sammen med medarbejdere fra egen virksomhed. Det sker dog ved opgaver, som kræver medvirken af flere kraner.

Kranføreren er meget ofte sin egen arbejdsleder, der planlægger udførelsen af arbejdet sammen med den ansvarlige på arbejdspladsen. Der er derfor tale om et job, som kræver megen selvstændighed. Dog er der blandt de største virksomheder i branchen sket en begyndende udvikling hen mod at arbejde i teams

Arbejdstiderne er vekslende og med meget store krav til fleksibilitet.

Kranføreren skal kunne klare at tilpasse løsningen af opgaven til uforudsete situationer.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Eftersyn og vedligehold af transportmateriel

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

Kranføreren kan vedligeholde og efterse sit transportmateriel, samt kontrollere at kranen har været underkastet lovpålagte eftersyn. Medarbejderen skal kende de krav, som færdselsloven stiller samt være opmærksom på Arbejdstilsynets anvisninger.

Teknologi og arbejdsorganisering

Transportmateriel gennemgår en stadig teknologisk udvikling. Den enkelte kranfører har ansvaret for at foretage de eftersyn og den vedligeholdelse, som materiellets manual og virksomhedens politik på området foreskriver.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Der kræves en grundlæggende læsekompetence. I nogle tilfælde forudsættes det, at Kranføreren kan forstå og anvende manualer på engelsk eller tysk.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Kompetencen skal beherskes af alle operative medarbejdere inden for jobområdet.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Kranområdets konkurrenceforhold, organisering og økonomi

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

Medarbejderen har forståelse for de økonomiske sammenhænge i en transportvirksomhed, herunder især hvordan den enkelte kran- og transportydelse påvirker den samlede økonomi i virksomheden. Den enkelte medarbejder er bevidst om de økonomiske konsekvenser af sine handlinger i den samlede logistikkæde. Medarbejderen har indsigt i kran- og godstransportområdets konkurrenceforhold og organisering.

Teknologi og arbejdsorganisering

I mange virksomheder er der i lastbilen mulighed for aflæsning af drift- og vedligeholdelsesomkostninger m.v.

Dette stiller krav til medarbejderens IT-kvalifikationer.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Grundlæggende kendskab til driftsøkonomiske principper, fx faste og især variable omkostninger.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Det er især i mindre virksomheder inden for området, at kompetencen finder anvendelse.

Det er et ønske i branchen at fremme denne kompetence.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Kranteknik

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

De kompetencer, der er fælles med grundlæggende og brede kompetenceområder inden for transportområdet, erhverves i kompetenceområderne Grundkompetence Chauffør – gods og i Godstransport ad landevej.

Kranføreren kan opstille og betjene mobile kraner på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde, og kan udvælge korrekt anhugningsgrej samt foretage forsvarlig anhugning.

Kranføreren kan udføre sikker kranbetjening, herunder:

- Korrekt godshåndtering.
- Korrekt instruktion af anhugger.
- Udvalgte og anvende korrekt anhugningsmetode og -grej under hensyntagen til godsets beskaffenhed, vægt og tyngdepunktplacering.
- Foretage korrekt fordeling af lasten på lastbilen.
- Foretage sikker lastning og losning med mobile kraner ved anvendelse af forskellige typer mekanisk og hydraulisk hjælpeudstyr.
- Surre og stuve lasten korrekt efter gældende regler og forskrifter, samt anvende forskellige hydrauliske lad- og læssesystemer.

Teknologi og arbejdsorganisering

Mobile kraner er meget store og komplicerede hjælperedskaber – de nyeste er fyldt med moderne teknologi og computere, og kan styres ved fjernbetjening.

Kranføreren arbejder typisk på en fremmed arbejdsplads og som den eneste medarbejder fra sin virksomhed.

Kranføreren betjener typisk sin kran ved fjernbetjening, men en del kranarbejde sker ud fra tegngivning ved hjælp af håndsignaler og radiokommunikation med anhugger. Denne anhugger tilhører meget ofte den fremmede arbejdsplads.

Kravet til kranføreren om større fleksibilitet gør, at mange kranførere erhverver stort set alle de nævnte certifikater og kørekort. Mange arbejder i virksomheder, der også har mobile kraner med ballast, som de lejlighedsvis betjener. Gaffeltruckcertifikat er ofte nødvendigt for at transportere kranudstyr og foretage godshåndtering.

Kranføreren er i besiddelse af kørekort til lastbil og evt. til påhængskøretøj.

De mange kørekort og certifikater stiller dem også bedre på arbejdsmarkedet i tilfælde af jobskifte.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Kranføreren skal være i besiddelse af to eller flere af følgende certifikater og kørekort:

- Kranbasis samt Mobile kraner over 8 tonsmeter til og med 30 tonsmeter.

- Mobile kraner over 30 tonsmeter.
- Lastbil (C) og påhængsvogn (E).
- Certifikat til gaffeltruck (B).

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Alle operative medarbejdere inden for jobområdet er i besiddelse af kompetencen, idet dog ikke alle har erhvervet alle certifikater og kørekort.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Levering af kvalitet og service

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

Kranføreren leverer alle sine arbejdsopgaver ude hos kunderne og i direkte samarbejde med dem. Kranføreren og de øvrige medarbejdere inden for jobområdet besidder derfor den nødvendige samarbejdsevne og sproglige kompetence, der bidrager til god kundeservice samt konfliktafværgelse i henhold til virksomhedens kvalitetsprofil. Medarbejderen har kendskab til virksomhedens kultur og kan anvende denne viden i forbindelse med forståelse for virksomhedens og medarbejdernes kulturelle forskelligheder.

Teknologi og arbejdsorganisering

Kranføreren har en bred kundekontakt, og fungerer som virksomhedens ansigt udadtil. Derfor er korrekt personlig fremtræden, kundeservice, samarbejdsevne og kommunikationsevne meget væsentlige.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Kvalitetssikringssystemer vinder stadig større indpas i alle virksomheder inden for området. Kundeservice er af afgørende betydning for de virksomheder inden for området, hvor der er direkte kundekontakt.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Sundhed, sikkerhed, arbejdsmiljø og adfærd i nødsituationer

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

Kranføreren har en grundlæggende forståelse for elementær sikkerhed på arbejdspladsen, så vedkommende kan anvende sin viden ved løsning af opgaver, som indebærer sikkerhedsmæssige risici.

Kranføreren kan forholde sig aktivt til at mindske arbejds- og belastningsskader, og styrke egen sundhed, på baggrund af sin viden om ergonomi, hvordan fysiske og psykiske belastningsfaktorer kan påvirke det enkelte menneske, og hvordan adfærd og holdninger kan påvirke arbejdslivet.

Kranføreren kan udføre almindelig og livreddende førstehjælp ved ulykker i transportvirksomheder.

Kranføreren kan forebygge påvirkninger og skader og reagere hensigtsmæssigt ved brand.

Teknologi og arbejdsorganisering

Operative medarbejdere er i dag udsat for betydelige sundhedsmæssige belastninger af både psykisk og fysisk karakter, og er blandt de mest udsatte på arbejdsmarkedet. Ikke blot med arbejdsrelaterede skader, men tillige med en meget høj dødelighed.

De skiftende arbejdstider, besværlige vilkår m.h.t. sund ernæring, motion m.v., stiller krav om sund levevis med det formål at øge trafikikkerheden, forlængelse af levealder samt mindskelse af erhvervsrelaterede sygdomme.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Medarbejderen skal have kendskab til de mange regler og anvisninger, der er for kranarbejdets tilrettelæggelse, indretning og udførelse, som udstedes af Arbejdstilsynet.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Inden for området arbejdes der til tider under stort tidspres, hvilket medfører risiko for ulykker og skader. Stort set alle virksomheder inden for området arbejder målrettet på at mindske arbejdsulykker og skader.

Aktuelt tilkoblede mål

Niveau kan angives ved enkeltfag.

Nummer, niveau og titel	EEU	Varighed i dage	Tilknyttet i perioden
25000 RKV før erhvervsuddannelse for voksne	AP	5,0	01-01-2017 og fremefter
31986-0 SLETTES	-	10,0	01-01-2009 og fremefter
40137 Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	AP	10,0	16-08-2007 og fremefter
40392 Ergonomi inden for faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	01-07-2013 og fremefter
40533 Introduktion til et brancheområde (F/I)	AP	40,0	07-10-2008 og fremefter
40534 Arbejdsmarked, it og jobsøgning (F/I)	AP	40,0	07-10-2008 og fremefter
43343 Praktik for F/I	AP	48,0	01-07-2013 og fremefter
43931 Anhugning af byrder	AA	5,0	01-01-2006 og fremefter
44978 Jobrelateret fremmedsprog med nuanceret ordforråd	AD	5,0	01-07-2013 og fremefter
44979 Jobrelateret fremmedsprog med basalt ordforråd	AD	5,0	01-07-2013 og fremefter
45215 Grundlæggende faglig regning	AP	2,0	09-01-2015 og fremefter
45347 Grundlæggende faglig matematik	AP	3,0	09-01-2015 og fremefter
45511 Faglig læsning	AP	2,0	09-01-2015 og fremefter
45536 Faglig skrivning	AP	3,0	09-01-2015 og fremefter
45545 Dansk som andetsprog for F/I, basis	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45567 Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45569 Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45571 Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	AP	10,0	09-01-2015 og fremefter
45572 Dansk som andetsprog for F/I, basis	AP	40,0	01-05-2006 og fremefter
45573 Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	AP	40,0	01-05-2006 og fremefter
45574 Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	AP	40,0	01-05-2006 og fremefter
47668 Grundlæggende faglig regning	AP	2,0	01-07-2013 og fremefter
47669 Grundlæggende faglig matematik	AP	3,0	01-07-2013 og fremefter
47670 Faglig læsning	AP	2,0	01-07-2013 og fremefter
47671 Faglig skrivning	AP	3,0	01-07-2013 og fremefter
48012 Instruktører og elever i praktikcentret	AP	2,0	18-12-2014 og fremefter
48013 Mål og læring i praktikcentret	AP	2,0	18-12-2014 og fremefter
48049 Arbejdsmiljø 1 i faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	20-04-2015 og fremefter
48050 Arbejdsmiljø 2 i faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	20-04-2015 og fremefter
48569 Introduktion til det danske arbejdsmarked (F/I)	AP	5,0	29-06-2017 og fremefter
48643 Mobile kraner >8-30 tonsmeter	AK	5,0	20-12-2017 og fremefter
48644 Mobile kraner >8-30 tm med integreret kranbasis	AK	10,0	20-12-2017 og fremefter
48646 Mobile kraner >30 tonsmeter	AK	10,0	20-12-2017 og fremefter
48647 Udvidelse kran D til Mob. kraner >8-30 tm. basis	AK	5,0	20-12-2017 og fremefter
48648 Udvidelse kran E til Mob. kraner >30 tonsmeter	AK	5,0	20-12-2017 og fremefter
48660 EU-Efteruddannelse for godschauffører - oblig.del	AK	2,0	09-01-2018 og fremefter
48672 Udvidelse kran D til Mob. kraner > 30 tonsmeter	AK	10,0	20-12-2017 og fremefter
49234 EUD-Praktikvejledning - for den daglige oplærer	AF	1,0	08-07-2020 og fremefter
49580 EUD-Praktikvejledning for den uddannelsesansvarl	AF	1,0	08-07-2020 og fremefter
49922 Ajourføring for kranførere	AK	2,0	18-01-2022 og fremefter